

Τίτλος μαθήματος	Ιστορική Γλωσσολογία Β΄ Historical Linguistics II				
Κωδικός μαθήματος	ΑΓΛ 369				
MAM					
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό μάθημα της Κατεύθυνσης Κλασικών Σπουδών. Προσφέρεται και ως μάθημα ελεύθερης επιλογής.				
Επίπεδο	Προπτυχιακό				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	Κανονικώς Δ΄ εξάμηνο σπουδών. Προσφέρεται παγίως κάθε εαρινό εξάμηνο.				
Όνομα διδάσκοντος	Αννα Παναγιώτου-Τριανταφυλλοπούλου, Καθηγήτρια της Γλωσσολογίας				
Ημέρα/Ωρα διδασκαλίας	Τρ.-Πα. 15:00-16:30 Αίθουσα				
Ωρες γραφείου	Τρίτη 16:45 – 18:00 μετά το μάθημα.				
ECTS	5	Διαλέξεις / εβδομάδα	Δύο μαθήματα 75 λεπτών	Εργαστήρια / εβδομάδα	Διεξάγεται άπαξ υποχρεωτικό τρίωρο εκπαιδευτικό σεμινάριο πληροφορικής παιδείας από τη Δρα Αλεξία Λουκά, υπεύθυνη για τα μαθήματα αυτά στη Φιλοσοφική Σχολή, με βιβλιογραφία του μαθήματος (ηλεκτρονική αναζήτηση στο δίκτυο βιβλιοθηκών, βάσεις δεδομένων, RefWorks, κλπ.) σε προχωρημένο επίπεδο σε σχέση με την Ιστορική Γλωσσολογία Α΄.
Στόχοι μαθήματος	Πρόκειται για τη συνέχεια της Ιστορικής Γλωσσολογίας Α΄ από απόψεως χρονικής και περιεχομένου. Το μάθημα έχει σχεδιασθεί με στόχο: α) την παρακολούθηση της εξέλιξης της ελληνικής γλώσσας από τα τέλη του Δ' αι. π.Χ. και εξής, β) τη συστηματική περιγραφή και μελέτη ορισμένων διαλεκτικών ποικιλιών της ελληνικής, καθώς και των γεωγραφικών, ιστορικών και κοινωνικών συνθηκών οι οποίες επέτρεψαν την ανάπτυξη, διάδοση ή αντίθετα, συνέτειναν στη σταδιακή παρακμή κάθε μιας γ) την ανάλυση των ιστορικών και άλλων παραμέτρων που συνέτειναν στην ανάπτυξη της αρχαίας και της νεότερης Κοινής, καθώς και άλλων υπερδιαλεκτικών μορφών της ελληνικής, κυρίως στον γραπτό λόγο.				
Μαθησιακά	Σε συνάρτηση με τους στόχους του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται: α) να είναι πλέον				

αποτελέσματα	<p>σε θέση να κατανοήσουν τις βασικές αλλαγές στη δομή της ελληνικής κατά την ελληνιστική και τη ρωμαϊκή περίοδο κυρίως, β) την αυξανόμενη διάσταση μεταξύ γραπτού και προφορικού λόγου όσο παγιώνεται μια κανονιστική γραμματική της Κοινής με βάση πρότυπα της ύστερης κλασικής και της πρώιμης ελληνιστικής περιόδου, γ) να διακρίνουν τους λόγους αλλαγής, διάδοσης, γλωσσικής ώσμωσης ή αντίθετα απομόνωσης μιας γλωσσικής μορφής της ελληνικής για ιστορικούς και κοινωνικούς λόγους. Η συστηματοποίηση αυτής της προβληματικής θα τους βοηθήσει καθοριστικά στην κατανόηση των βασικών ζητημάτων που άπτονται των γλωσσικών ποικιλιών που χρησιμοποιούν.</p> <p>Στα μαθησιακά αποτελέσματα συγκαταλέγεται η περαιτέρω άσκηση των φοιτητών στα εργαλεία της ηλεκτρονικής τεχνολογίας. Συστηματοποιείται η εκπόνηση συντόμων εργασιών και παρουσιάσεων επί μέρους θεμάτων στο πλαίσιο του μαθήματος.</p>		
Προαπαιτούμενα	<p>Καλή γνώση της ύλης του προηγούμενου εξαμήνου και των μαθησιακών αποτελεσμάτων της Ιστορικής Α': Εμβάθυνση στην ιστορία της ελληνικής γλώσσας και των διαλέκτων της από τη Β' χιλιετία π.Χ. έως τις αρχές της ελληνιστικής περιόδου. Η γλώσσα, εν προκειμένω η ελληνική, εξετάζεται διαχρονικώς και συγχρονικώς εντός των ιστορικών της συμφραζομένων, βάσει κειμένων. Πιο συγκεκριμένα, επισκόπηση των συστημάτων γραφής της Αν. Μεσογείου, η μυκηναϊκή ελληνική της Β' και οι αρχαίες ελληνικές διάλεκτοι της Α' χιλιετίας π.Χ. σε συνάρτηση με τα συστήματα γραφής που απέδιδαν κάθε μία από αυτές, ενώ παράλληλα (επαν)εξετάζονται συστηματικά έννοιες της αρθρωτικής φωνητικής, της φωνολογίας, της μορφολογίας, της (δομικής) σύνταξης και της σημασιολογίας.</p>	Συναπαιτούμενα	-
Περιεχόμενο μαθήματος	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η Κοινή κατά την ύστερη κλασική, την ελληνιστική και τη ρωμαϊκή περίοδο. 2. Αττικισμός. 3. Λαϊκή και λογία γλώσσα κατά τη βυζαντινή περίοδο. 4. Νεοελληνικές διάλεκτοι και ιδιώματα <ul style="list-style-type: none"> • Κυπριακή διάλεκτος • Κρητική διάλεκτος • Τσακωνική διάλεκτος • Βόρεια ιδιώματα • Ποντιακή διάλεκτος • Ελληνικές διάλεκτοι της Κ. Ιταλίας 5. Το γλωσσικό ζήτημα 6. Η νεοελληνική Κοινή 		
Μεθοδολογία διδασκαλίας	<p>Παραδόσεις και εργασίες. Πριν από την έναρξη κάθε μαθήματος, αναρτάται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (εν προκειμένω στο Blackboard) το μάθημα με τα κυριότερα σημεία που θα αναλυθούν, το σχετικό υποστηρικτικό υλικό, χάρτες, διαγράμματα, φωτογραφίες και ειδικότερη, ανά κεφάλαιο, βιβλιογραφία, πλην της γενικής που στέλλεται</p>		

	<p>στην αρχή κάθε εξαμήνου με το συμβόλαιο του μαθήματος.</p> <p>Για τους φοιτητές του προγράμματος ERASMUS δίδεται προφορικά αλλά και στο PP ταυτόχρονη μετάφραση όλων των ανωτέρω στα αγγλικά ή τα γαλλικά αναλόγως των κυριότερων γλωσσών που γνωρίζουν οι φοιτητές αυτοί.</p> <p>Συνάδελφοι από πανεπιστήμια του εξωτερικού προσκαλούνται να παρουσιάσουν ειδικότερα θέματα με τα οποία ασχολούνται ερευνητικά από τη θεματολογία του μαθήματος.</p> <p>Διεξάγονται υποχρεωτικά σεμινάρια πληροφορικής παιδείας από την κ. Αλεξία Λουκά (βλ. ανωτέρω στην παράγραφο «Εργαστήρια») με τη γενική και ειδική βιβλιογραφία του μαθήματος.</p>
Βιβλιογραφία	<p>ADRADOS Fr. R., <i>Ιστορία της ελληνικής γλώσσας. Από τις απαρχές ως τις μέρες μας</i> (ελλ. μετάφρ. A. Villar Lecumberri), Αθήνα: Παπαδήμας 2003).</p> <p>ALLEN S. W., <i>Vox Graeca. Η προφορά της ελληνικής την κλασική εποχή</i> (ελλην. μετάφρ. της Γ' εκδ., Cambridge 1987, των Μ. Καραλή-Γ. Μ. Παράσογλου), Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ.- Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών 2000).</p> <p>ΑΝΔΡΙΩΤΗΣ Ν. Π., <i>Ιστορία της ελληνικής γλώσσας (Τέσσερις μελέτες)</i>, Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών 1992.</p> <p>BRIXHE C. (επιμ. εκδ.), <i>La Koiné grecque antique I-V</i>, Nancy: PUN/ADRA-Paris: De Boccard 1993-2004.</p> <p>BROWNING R., <i>Medieval and Modern Greek</i>, London 1969 (ελλ. μετάφρ. με τίτλο <i>Η μεσαιωνική και νέα ελληνική γλώσσα</i>, Αθήνα: Παπαδήμας 1991).</p> <p>BUBENÍK V., <i>Hellenistic and Roman Greece as a Sociolinguistic Area</i> (Curr. Issues in Ling. Theory 57), Amsterdam-Philadelphia: J. Benjamin 1989.</p> <p>BUBENÍK V., «Koine, Origins of», στην <i>Encyclopedia of Ancient Greek Language and Linguistics</i> (G. K. Giannakis επιστ. επιμ.), Leiden – Boston 2014, τόμ. Β', 277-285.</p> <p>COLVIN St., <i>A Historical Greek Reader. Mycenaean to the Koiné</i>, Οξφόρδη: Oxford University Press.</p> <p><i>Διαλεκτικοί θύλακοι της ελληνικής γλώσσας</i>, Αθήνα: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας 1999.</p> <p>HOFFMANN O.- DEBRUNNER A.- SCHERER A., <i>Ιστορία της ελληνικής γλώσσας. Τόμοι Α-Β</i> (Μετάφρ. Χαρ. Συμεωνίδη), Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη 1994.</p> <p>HORROCKS G., <i>Greek. A History of the Language and its Speakers</i>, London-New York: Longman 1997, 2010² (ελλ. μετάφρ. της Α' εκδ. από τις Μ. Σταύρου-Μ. Τζεβελέκου, με τίτλο <i>Ελληνικά. Ιστορία της γλώσσας και των ομιλητών της</i>, Αθήνα: Εστία 2006).</p> <p><i>Ιστορία της ελληνικής γλώσσας</i> (εκδ. Μ. Κοπιδάκης), Αθήνα: Ε.Λ.Ι.Α. 1999.</p> <p><i>Ιστορία της ελληνικής γλώσσας. Από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα</i> (εκδ. Α.-Φ. Χριστίδης), Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών 2001 (Β' επηυξ. έκδοση στην αγγλική με τίτλο <i>A History of Ancient Greek. From the beginnings to Late Antiquity</i>, Cambridge University Press 2007).</p> <p>KONTOΣΟΠΟΥΛΟΥ Ν., <i>Διάλεκτοι και ιδιώματα της νέας ελληνικής</i>, Αθήνα 2001².</p> <p>MACKRIDGE P., <i>Η νεοελληνική γλώσσα. Περιγραφή και ανάλυση της νεοελληνικής κοινής</i> (μετάφρ. Κ. Ν. Πετρόπουλου), Αθήνα: Πατάκης 1990.</p> <p>MEILLET A., <i>Aperçu d'une histoire de la langue grecque</i>, Paris 1975⁸.</p> <p>MIRAMBEL A., <i>Η νέα ελληνική γλώσσα. Περιγραφή και ανάλυση</i>, Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών 1988².</p> <p>ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗ Γ., <i>Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας</i>, Αθήνα 1986.</p> <p>ΣΥΜΕΩΝΙΔΗ Χ., <i>Ιστορία της κυπριακής διαλέκτου</i>, Κέντρο Μελετών της Ιεράς Μονής Κύκκου 2006.</p> <p>TEODORSSON Sv. - T., <i>The Phonology of Attic in the Hellenistic Period</i> (Stud. Gr. et Lat. Gothoburgensia XL), Göteborg- Uppsala 1978.</p> <p>TORALLAS TOVAR S., «Koine, Features of», στην <i>Encyclopedia of Ancient Greek Language and Linguistics</i> (G. K. Giannakis επιστ. επιμ.), Leiden – Boston 2014, τόμ. Β', 273-277.</p> <p>TONNET H., <i>Ιστορία της νέας ελληνικής γλώσσας. Η διαμόρφωσή της</i>, Αθήνα: Παπαδήμας</p>

	<p>1995.</p> <p>Η ανωτέρω βιβλιογραφία αποτελείται από βασικά εγχειρίδια υποδομής, ορισμένα από τα οποία είναι γραμμένα ή μεταφρασμένα στην ελληνική. Για τους φοιτητές του προγράμματος ERASMUS δίδεται περισσότερη βιβλιογραφία στις γλώσσες που γνωρίζουν καλύτερα.</p>
Αξιολόγηση	<p>Ενδιάμεση και τελική γραπτή εξέταση δίδουν το 30% και το 50% της τελικής βαθμολογίας αντιστοίχως. Το 20% της βαθμολογίας δίδεται από τη συμμετοχή στο μάθημα, ασκήσεις και σύντομες εργασίες.</p> <p>Η ενδιάμεση εξέταση θα διεξαχθεί την <u>Παρασκευή 28^η Φεβρουαρίου 2020</u> κατά την ώρα του μαθήματος. Το 20% της βαθμολογίας θα δοθεί από ασκήσεις και τη συμμετοχή στο μάθημα.</p> <p><u>Σχετικώς υπενθυμίζεται ότι:</u></p> <p><u>A) Η παρακολούθηση στο Πανεπιστήμιο Κύπρου είναι υποχρεωτική κατά τους Κανόνες.</u> Αν σημειωθούν περισσότερες από 4 (τέσσερις) αδικαιολόγητες απουσίες, δεν θα προσμετρηθεί το 20% της βαθμολογίας.</p> <p><u>B) Κατά την ώρα του μαθήματος δεν επιτρέπεται η χρήση φορητών τηλεφώνων, η περιήγηση στο διαδίκτυο, καθώς και η διακοπή για απάντηση των κλήσεων.</u></p> <p>Οι φοιτητές του προγράμματος ERASMUS γράφουν ενδιάμεσες ή τελικές εξετάσεις και εργασίες στα αγγλικά, γαλλικά, ισπανικά, γερμανικά, ιταλικά, ενδεχομένως και ρωσικά, αναλόγως περιπτώσεως.</p>
Γλώσσα διδασκαλίας	<p>Ελληνική.</p> <p>Όταν παρακολουθούν το μάθημα και φοιτητές του προγράμματος ERASMUS τα κυριότερα στοιχεία της συζητήσεως αναλύονται ταυτόχρονα στα αγγλικά ή τα γαλλικά (βλ. ανωτ. στην παράγραφο «Μεθοδολογία διδασκαλίας»).</p>